

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közli a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hilde-
téseket, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-fizletében, Falkenstein S. dohánytözsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

Miként ünnepel Miskolcz?

Nem érzi, nem tudja senki Miskolczon, hogy volt egy tavasz, melynek fénye, melege új életet fakasztott a magyar nép csüggeteg szívében? . . . Nem érzi, nem tudja senki, hogy volt egy várva-várt tavasz a hosszú, dermesztő tél fagya után, midőn virág nyílt minden honfi kebelén: a szabadság szép virága? . . . Nem érzi, nem tudja senki, hogy annak a tavasznak nyomdokán vihar tombolt át szerte a hazán és e vihartól fölserkenve egy szebb jövőre virradt a magyar? . . . Nem tudja senki, hogy most ötven éve virradt reánk ez a szép tavasz?!

Érzi és tudja ezt minden számbavehető ember Miskolczon; de nem gondol arra, hogy ezt a nagy történelmi nevezetességű évfordulót talán meg is kellene méltóképpen ünnepelni.

Hazánk többi nagy városaiban már lázasán készülnek ehhez a magasztos ünnephez. Minden városban nagy a mozgalom, hogy dicsőséges szabadságharcunknak emlékére márczius 15-én ünnepi színt öltösn s lakosait a hazaszeretet meleg sugarával övezze körül.

Csak Miskolczon néma minden. Hiába várjuk a szót, a kezdeményezést vezérfiainktól, azok némán hallgatnak. Mintha valami lidércnyomás nehezdedt volna a lelkekre.

Igaz, hogy a Tanügyi kör és az ev. ref. főgimnáziumi ifjuság körében már megindult a mozgalom az ünnep rendezése céljából. De hát ez ma nem elég. A Tanügyi kör és főgimnázium ifjusága már évek hosszú során át minden évben rendezett emlékünnepet. Ma nem csupán sablonszerű emlékünnepet kell rendeznünk, hanem *jubiláris ünnepélyt*, melyben résztvegyen városunk minden lakosa párt-, vallás- és rangkülönbség nélkül.

Mi azt hisszük, hogy Miskolcz város hazafias érzelmű lakossága márczius 15-én egy szívvel-lélekkel ünnepelni akar. Ünnepet, még pedig jubiláris ünnepet akar ülni annak a napnak az emlékére, a mikor a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméje megszületett.

Lássanak hát a munkához azok, a kik Miskolcz város dolgait és sorsát intézik. Lássanak hozzá minél előbb, mert eme nevezetes évfordulótól már *csak egy rövid hónap választ el bennünket!*

E hazafias kötelesség teljesítése legelső sorban *Soltész* Nagy Kálmán polgármesterre vár. Hivjon össze mielőbb városi közgyűlést, melynek módja és alkalma legyen megállapítani az ünnepély programját, módja és alkalma legyen elhatározni, hogy a korszakalkotó nap emlékét Miskolcz lakossága a város méltóságához illő díszszel ünnepelje meg.

A szabadságharc ötvenedik évfordulója *nem egy párt ünnepe* és egy párt sem fogja arrogálni magának az ünnepelés kiváltságát. Ez az ünnep a *magyar haza minden egyes gyermekének az ünnepe* és ha ebből az ünneplésből pártok vagy egyes emberek ki akarnák vonni magukat, az csak hazafiúi érzelmükre vonna sötét, de nagyon sötét homályt.

Ezt az ünnepet tehát a város képviselőtestületének kell rendezni. Más városokban is a képviselőtestület rendezi, mely a város összes polgárságának nevében és megbízásából cselekszik.

Készüljünk tehát erre a nagy ünnepre mindannyian miskolczi polgárok! Tegyük tanubizonyságot arról, hogy lelkünkben él annak a nagy és dicső napnak az emléke, melyen Magyarország ujjaszületett!

Statárium.

Ne mondja senki, hogy Magyarország vezérszerepet nem visz a mivel népek között és új eszméket nem ad a világnak. Ne mondja senki, hogy hazánkban nincsenek a kor magaslatán álló széles látókörű, bölcs államférfiak. Nem hiába tanulták ezek Plátótól, az állam alapozás örök törvényeit, mert meg is látzik a gondolkodásukon. A nyugat-európai államférfiak még nem találtak eszközt a szocializmus gyógyítására; a mieink már rég tisztában vannak vele. Csak a tavaly jelentette ki *Perczel*, hogy ő nem fél a szocializmustól, a mi nekünk végtelen nagy megnyugvásunkra szolgált. Az eszméivel akkor még nem

rukkolt elő, de ma már megszólaltatja a könyomatosokat és örvendve látjuk, hogy hazánk e nagytehetségű fia megint fején találta a szeptet és megelőzte a tanácstalanul álló külföldet egy eszmével. Ő föltalálta a szocializmus gyógy-szerét — *az akasztófában*.

Ez a gyógyszer radikális, de biztos. Mert miért lázong a néptömeg? Nemde azért, mert éheznek? Már pedig az akasztófa örökre és biztosan meggyógyítja az éhséget. Hiszen az orvosi tudomány is azt tartja, hogy a betegséget az előidéző okok eltávolításával lehet megszüntetni. Már pedig a kötél-hurok éhséget és szocializmust: okot és okozatot egyszerre szüntet meg. Európa többi államférfiát oly rettenetes vaksággal verte meg az isten, hogy ilyen kézzel fogható dolgot, ilyen kitűnő eszmét még eddig ki nem találtak.

A *statárium* a Bánffy-uralom fölbujánzása óta nálunk állandó kormányzási eszköz és kiterjesztetik sok más dologra is. Hisz' azóta állandó statárium van hirdetve a hazafiságra, a közszabadságra, az ország közjogára. Most a sajtószabadságot akarja megint megnyírbalni és ezt tudtul is adta egyik szövetségével, Rohonczyval az országnak.

Helyes, nagyon helyes! Fel kell akasztani mindenkit, ha másként mer gondolkozni, mint Beksics ur, a kinek veszett liberalizmusa talál ürügyet arra is, hogy a sajtó nyakára vetendő hurkot helyeselje. Mert hát Beksics ur „derék liberális egy férfiú.”

A magyar igazságszolgáltatásra nézve a már eddig is szép sikerrel működő statáriumot tovább fejlesztjük. Hiszen, ha egy Ugron János, Deschan Achil, Kassics Péter jogait rögtönítő bírósággal föl lehetett akasztani, mi akkor a socialista parasztnak az élete? Bánffy már ki is adta a rendeletet, hogy a socialisták bűnügyeit *oron kívül* intézzék el. De ez talán „*jogon kívül*”-t jelent ő nála.

Helyes, nagyon helyes!

Tehát lesz alkalmunk legközelebb egy pár socialista felakasztatásához. Hisz' a szocializmus biztos talaja, hiába tagadjuk, meg van nálunk a nép nyomorában s az éhező ember mindenha megértette

Hölle J. M. Prince
of Waller sec

pezsgője

1 nagy üveg 2 frt 20 kr., egy fél üveg 1 frt 20 kr., egy pohár 25 kr.

Főraktár a **Megay Róbert** cukrászdájában Miskolczon,

16/ület Széchenyi-utca 26., fők-ület Erzsébet-tér. — Minden harminczedik üveg dugója, a mely beégetéssel van megjelölve, egy tiz koronás arannyal váltatik be.

azokat, a kik őt arra biztatták, hogy kenyeret követeljenek. A külföldi socialisták hálás talajra találtak nálunk; az eszme úgy terjedett, mint a prairek kiaszott fűvében a szél által tova hordott tűz. Most már egyéb sem kívántatik az elterjedés országosításához, mint-hogy néhány mártirja is legyen ügyüknek s a Bánffyék bölcsesége lám erről is gondoskodik.

Ha egynehányat közülök felakasztanak, akkor *nagy valószínűséggel szerencsénk lesz az anarchizmushoz is*, mert a kivégzett elvtársakért az élők megpróbálják a bosszuállást, éppen, mint Francia- és Spanyolországban. Tehát legyünk elkészülve a legrosszabbra, az *anarchizmusra*.

Mi az anarchizmus? Nem más, mint forradalom részletekben. Eddig tömegek vették fel egy eszméért a harcot előlegesen szervezkedve. A mai militarizmus mellett a tömegek forradalma lehetetlen. De azért az elégtelenség és a forradalmi hangulat s tömeg között nyílt kitérésre várva lappang. Az anarchizmus abban különbözik más forradalmaktól, hogy egyetlen ember veszi fel a küzdelmet a fenálló társadalmi rend ellen. Minden egyes anarchistamerénylet és az ezt követő anarchistakivégzés a figyelmet a szocializmusra irányítja, arra készíti az elmét, hogy gondolkozzék a társadalom ezen veszélyes sebééről. Foglalkoztatja a nép képzeletét, kik előtt megdicsőülve jelenik meg a kivégzett osztályrészes és elvtárs alakja. Az éhezők mártirjukat látják a kivégzettekben *s ha tekintjük az eredményt, azt látjuk, hogy egy ember halála nagyobb propagandát csinál az eszmének, mintha egy pár ezer ember halna meg a csatamezőn érte*. Jó lesz ezeket meggondolni Perczel urék-

nak, ha ugyan ők egyáltalán képesek valamit meggondolni.

Aztán az éhező embernek mindég meg van a statáriumhoz nemcsak a galgenhumora, de a logikája is. Az éhenhalással küzdő logikája ilyen: rám nézve biztos a halál, mert a forradalom mostani gépezete olyan természetű, hogy én abba beilleszkedni, abban magamnak existenciát biztosítani nem tudok. Tehát ha meg kell halni, az anarchista halálával halok meg és ütök egy sebet azon a társadalmi gépezeten, mely míg másokat már születése percében bőséggel elhalmozott, engem már születésem percében örök nyomorra predestinált.

Ez a bombavető logikája. A két halálnem közül azt választja, mely a bosszura nyújt alkalmat. Az anarchista bombája nem más, mint ellen-statárium a mai társadalmi renddel, a mienkkel szemben.

S vajjon nem volna-e helyes, ha mindkét fél felhagyna a statáriummal? Ha megértenék azt az istenembert, ki kétezer évvel ezelőtt örök szeretetet hirdetett? Ha megértenék Garibaldit, a ki meghagyta, hogy addig ne emeljenek neki szobrot, míg az olasz földön egy éhező ember lesz? De nem értjük meg egymást, mert az önzés arra tanít, hogy másokkal ne törődjünk, ha jólétben vagyunk. Az ország tele van éhezőkkel, de megmozdul-e a társadalom azok érdekében, a kik kétségbeesve ilyen kérdéssel fordulnak az ég felé: „Isten, Isten, hol maradtál jószágoddal? kereslek, de sehol se találak”. Vajjon azok a katolikus főpapok, a kik a magyar kéz munkájából teremtett 500 ezer arany forintot csak legközelebb küldötték a pápa jubileumára, adtak-e egy bitang garast az éhezőknek? Mutassatok rá, melyik adott? Csodálkoztok-e, ha elzül-

lik a vallás, mikor az emberek csak mások számára tartják kötelezőnek a könyörületességet? Ha nép-nyomorrról, hazafias czélról van szó, óh akkor, mint Heine mondja: „Nagylelkűségök kicsiny, mint szegények perselyén a lyuk”.

Semmitől sem féltettem annyira államiségünknek megrongált hajóját, mint attól, hogy a szocializmus szirtjébe előbb-utóbb beleütközik és ime, közeledünk a minket szétzuzó szirt felé. A Tisza-, Szapáry-, Wekerle-féle liberális korszak kezdi megbosszulni önmagát. Azt hiszitek ti szerencsétlenek, hogy az éhező tömeget jól tarthatjátok polgári házasság megalkotásával, melyre az évek hosszú sorát elfecséreltétok? Hát még most sem látjátok, hogy ennek a halálos betegségben synyló, corruptió fekélyével elborított országnak nem a ti kuruzslástokra van szüksége? — Nézzetek körül s mondjátok meg: kire támaszkodhatik most a magyar állam? A nemzeti-ségek lázonganak, az uralkodóház nem bizik bennünk és nem kedvel minket, a nép, melyen minden teher megfordul, az elhanyagolt nép szocialistává lett és az állam ellen fordul. A hivatalnokká vedlett, önállóságát elveszített intelligencia fizetésért éppen úgy szolgálja az osztrák absolutizmust, mint a magyar államot. A nép elvesztésével a magyar állam az utolsó mentő deszkát veszítette el a talpa alól. A magyar államnak ma már csak egy támasza maradt: — az *akasztófa!* A szocializmus általános elterjedése után Magyarország bukása elkerülhetetlen.

Ne csodálkozzatok azon ti mandátumok vásárlói és ország-uralom bitorlói, hogy ez a nép szocialistává lett. Tetteitek-e érdekében valamit, eltekintve, hogy a megnevesített és megmágnásított pén-

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Normandiám.

(Franciaiából.)

Ha minden új reményre éled,
S a tél mögöttünk elmarad; . . .
Szép frankhonunk derült egének
Kékjén ragyogva jár a nap; . . .
Ha a mezőn már zöld a fátyol,
S a fecske épít sárlakot:
Normandiám látni vágyom . . .
E földön láttam én meg a napot.

Láttam kies Helvétiában
Az Alpok pásztorkunyhait;
Mosolygó szép Itáliában
Velence gyors csólnakjait.
S míg más hazán gyönyört találtam,
Lelkem sehol nem nyughatott . . .
Normandiámba vágyva-vágytam:
E földön láttam én meg a napot.

Van egy kor éltünk óceánján,
Hol minden álom véget ér;
S lelkünk a multat összejárván,
A sok letűnt emléken él.
Muzsámon a szerelmi ének
Ha majd végkép' elhallgatott:
Normandiámba visszatérek . . .
E földön láttam én meg a napot.

Tóth Benő.

Karambol után.

Irtá: *Lengyel Dezső*.

Budai bácsi, az öreg kapus, ki különben rendesen komoly szokott lenni, vidáman osztogatta a restiben*) a nagy, színes boritékú lapokat, a „*Vasutasok családi lapja*“-t. Barátságosan kínálgatta az ott pihenő vasutiaknak az ujságot és elebük tartotta az előfizetési felhívást.

Egyik-másik alá is irt és leszúrta a negyedévre járó egy forint hetvenöt krajczárt. Hiszen még így is olcsó volt, mert az élelmes lapkiadó a mellett, hogy minden kéthétben egy szep, terjedelmes és épületes olvasmányokkal teli füzetet adott, még minden előfizetőjét kétezeröt száz koronára baleset ellen is bebiztosította.

A nagy füsttől, ködtől és gyér világitástól alig lehetett meglátni a Kassa felől berobogó 693. számú tehervonat beérkezését. Csak a zakatolás és a mozdonyon levő nagy vörös lámpák világa jelezte, hogy a vonat megjött.

A hidegtől meggémberedett tagokkal ugrott le a személyzet a vonatról, kiki a saját helyéről és igyekeztek be a vendéglőbe, hogy egy kis itallal segítsenek magukon. A szegény, sok fáradságot és időket mostohaságát átélt vonat-kisérő-személyzetnek bizony nagyon jól esik

*) Vasuti vendéglő.

egy kis frissítő ital. Egy pohár bor, vagy egy korsó kőbányai mindjárt fölleveníti őket és erőt kapnak tőle a további farsztó szolgálatra.

A hosszú tehervonat elébe két mozdony volt kapcsolva és ennek két fűtője, mikor már minden dolgát elvégezte, szintén benézett a restibe. Budai bácsi az ő kezükbe is belenyomott egy-egy mutatvány-példányt, hogy vigyék haza és ha elolvasták, fizessenek is elő reá.

Takács és Berecz, a két fűtő zsebrevágta a lapot és táskájukat magukhoz véve, igyekeztek hazafelé. Takács, a fiatalabb fűtő nem sokára otthon volt, mert az állomástól nem messze, a Gordon-utca egyik kis zöld-zsalus házában lakott. Várta már a felesége, jó, meleg vacsorával. Fiatal házasságok voltak, jól éltek. Az asszony egy kicsit fősvény menyecske volt, de ez csak hasznukra vált, mert szerény fizetésükből még félre is tehettek valamicskét.

— Annus lelkem, hoztam neked valamit — mondá Takács a feleségének — és kezébe adta a kapott lap-példányt.

— No bizon — vágott vissza a menyecske, neheztelve — tán vetted, vagy rendelted ezt az ujságot. Uraknak való dolog ez lelkem, mi hozzánk nem illik az ilyen fényűzés.

— Ej, ej — mondá Takács — hiszen nem

zesszákotól kapott százezreket választáskor szétosztottatok közöttük? Alapítottatok-e hitelszövetkezeteket, hogy üzsrások kezébe ne jusson? Gondoskodtatok-e az előregedett, tehetetlen munkások menhelyéről, nyugdíjáról, akkor, mikor Tisza Kálmán 8000 frt évi nyugdíjat bezsebel évenként? Hogyan urak? Hát a Bánffy Dezső eszével és munkásságával három évi munka után 8000 frt évi nyugdíjra szert lehet tenni s az elaggott munkás úgy 70 éves korában nem érdemelne napi 10 krt? Nem, ti ilyenekre nem gondoltatok. Hanem megalkottatok a munkaadók és munkások közti törvényt, mely a munkást a munkaadó önkényének kiszolgáltatja és a jogegyenlőség követelményeit halomra dönti. Megalkottatok ezt a törvényt, 100 évvel a nagy francia forradalom után. Ez a nép töledek nem vár egyebet, csak munkát és koplalást, liberalizmust és hóhér-kötelet. Ne csodáljátok hát, ha el van telve ellenetek olthatlan gyűlölettel.

Ennek a kölcsönös gyűlöletnek kétségkívül meglesznek a maga eredményei. A gyülekezési jogot Perczel elkobozta, de a nép sötét éjszaka a mezőn gyűléseket tart, vezéreket választ s azoknak felelősködik, tehát valóságos összeesküvést tervez az állam ellen. Hallva ezeket, önkéntelenül Shakespeare ezen soraira gondolunk: „Oh összeesküvés, szégyenled-é éjjel mutatni vészes arczodat, hol legszabadabb a gonosz“. Mert nálunk minden gonoszság szabad, csak az a kérdés: ki követi el. Nézzétek csak a képtártolvajokat, a viczinális faból csinált vashidépítőket, a főispánok egynémelyikét; figyeljétek meg a Bánffy-korszakot a maga ostobaságában és elaljasodásában lehetetlen rá nem jönni, hogy a szá-

badon járó nagy urak sikkasztása a lázongó nép számára felállított akasztófa és az éjjeli összeesküvés között megvan az öki összefüggés.

Ebben az igazán akasztófára való korszakban nemcsak a nép számára kellene felállítani az akasztófaakat, de első sorban a népet kizsaroló viczinálisták, a proviziósök, az uri sikkasztók számára. Ha ezeket mind egy lábíg felkötnék: fölösleges volna a nép számára a statárium. Legyünk különben nyugodtak. *Elhőn az idő, mikor a nép majd nyaktilóval viszonzza a mi köteles jóakarunkat. Akkor aztán jaj lesz mindenkünknek, a kik kabátot viselünk!*

Az emberiség szenvedése sohasem változik; csak új alakot cserél. Összes szenvedésének kuforrása benne van ebben a szóban: *önzés*. Mig az önzetlenek olyan társadalmi rend kitalálásán törik a fejüket, mely az összes boldogulását az igazság alapján fölépítene: addig az önzők esze folyton azon jár, hogyan lehetne a minden társadalmi tagra kötelező munka alól kibújni, hogyan lehetne minél több vagyona és élvezetre szert tenni. Az önzők és önzetlenek örök küzdelme szűli az emberiség örök szenvedését. A küzdelemben az ember gyakran kivetkőzik nemes természetéből. Ki olvashatja francia forradalom történetét a nélkül, hogy fel ne kiáltson: „Vad állatokba szöktél óh itélet s az ember ész nélkül maradt!“

Ha ilyen körülmények között a nép Amerika felé veszi utját, azon ne csodálkozzatok. Mert éhenhalás és akasztófa nem olyan dolgok, melyek az emberrel a haza fogalmát megkedveltenék. Ti, a kik a népet minden jogból, minden földi jogból kitagadva tudjátok és ezt nagyon helyesnek, nagyon igazsá-

gosnak találjátok, képzeljétek csak el, hogy a balszerencse folytán nem palotákban, de — óh borzalom! — a Danyi-völgy és Kóporos valamelyik olyan földalatti odájában születtek, melybe a kedvencz vizlátokat a világért sem hagynátok senyvedni. Urak, ti egy 24 óra alatt teljesen nézetet cserélnétek, ha csak ennyi időt e magyar önkéntes Cayennekbe töltenétek. Ne csodálkozzatok a nép kivándorlásán, sőt humanizmustoknak ezt okvetlen helyeselni kell. Hagyjátok őket, hadd meneküljenek a szerencsétlenek ebből a szerencsétlen országból, mely nekik, ha kenyérre éhesek, csak akasztófa ígérhet. Hagyjátok, hogy vándoroljanak oda, hol boldogabb embereket lát az isten áldott napja, mint a szerencsétlen Magyarországon. Isten áldása legyen rajtok a hová mennek s isten kegyelme legyen velük, ne forduljon el végkép tőlünk, a kik itt maradunk!

Desmoulins.

Irodalom és politika.

— Morzsák. —

Az „Egyetemes regénytár“ ideai almanachjában Mikszáth keservesen panaszkodik a fölött, hogy az irodalom és politika nincsenek többé közösségben, termékenyítőleg nem batnak egymásra; de sőt elválva élnek asztaltól és ágytól. Az ágy a poézisnek, az asztal a politikának jutott. A ravasz palóc, miután elpanaszolta az írói keserveket, a spiritisták által a Deák Ferencz szellemét, hogy mikor szűnik meg az irodalomra ez az áldatlan állapot. Deák azt feleli rá, hogy majd akkor, ha a magyar lélek visszatér az irodalomba és az idealizmus a politikába. Ilyen dolgok megtudása végett fölösleges a szellemidézés. Élő észszel is megfejthette

kerül ez egy vagyona. Budai bácsi kiszámította, hogy ha az ember előfizet, naponta még két krajczárja sem megy rá. Ezt a fényűzést pedig csak megengedhetem magamnak. Sok okos és hasznos tudnivaló olvasmány van benne.

A makacs menyecske nem tágitott: Bizony lelkem Jánoskám, én nem engedem meg, hogy ilyen haszontalan dologra költs, ha hatvanhatszszor úgy ajánlották is. Azok a tintanyaló urak mindig csak azon törik a fejüket, hogy miképen lehet a szegény munkás-ember pénzét kizsorszálni.

A két bolondos fiatal szerelmes lélek formálisan összeveszett a családi lapok miatt. Egyik sem akart engedni a negyvennyolczból.

Mindig az asszonyé az utolsó szó, de azért mégis a ferjuramé lett az igaz. Mert másnap kiment az állomásra és most már „csak azért is“ előfizetett az ujságra.

Budai bácsi persze jobban örült ennek, mint holmi fanyar főnöki dorgatóriumnak.

*

Azóta talán már Berecz is haza ballagott. Ő messze fent lakott a felvégben. Családos ember volt, hét egészséges gyermek apja. Ott kellett laknia, hol olcsóbbak a lakások, mert az ebédhez egyszerre nyolcz darab kenyeret kellett szelni. Ez pedig szegény embernél, ebben a szűk világban, nagy sor-

A legkisebb gyermek még nem élt vele, man hogy a kenyérral. Ott gügyögött az és szopta az újat a régi, sok lakótól már kopottas, kicsinyke búcsúben.

Öreg este volt már, mikor Berecz haza érkezett. A gyerekek apróbbja nyugodni tértek és a kis szoba minden szögletéből hallatszott egyik-másik egészséges pihegése, egyenletes szuszogása. Csak a legnagyobb fiu és leány volt még ébren. Édes anyjukkal együtt várták a gazdát haza. A fiu egy könyvből olvasott fel valami szomorú történetet.

Alig hallották, mikor Berecz a szobába lépett és a kezében levő lapot az asztalra dobta. A két gyerek nagyon megörült az ujságnak, de még a szegény asszony is. Legalább a fiunak lesz mit felolvasni. Hosszú téli estéken úgy sem tudnak mit csinálni.

— De jól tette édes apám, hogy ezt az ujságot hozta — mondá a kis fiu.

— Igaza van a gyerekeknek, apjuk — erősité Bereczné — csak aztán máskor is gondolj így reánk.

— Igen ám — mondá Berecz — csak hogy nem adják ezt ingyen. Igaz, hogy még az életét is bebiztosítják vele az embernek, de ezzel együtt egy esztendőre kerek hét forintba kerül. De már, hogy nektek is meglegyen a kedvetek, meg hogy az esetleges

baleset mián én is nyugodtabban bandukolhassak, hát csak előfizetek reá.

A szegény emberben megvolt a jó szándék, de éppen azon a napokon nem volt heverő egy forint egynehány krajczárja és így a „Vasutasok családi lapja“-ról bizony szegény egészen el is felejtkezett.

Nem is fizetett rá elő

*

Egy rémes katasztrófa hírért hozta a táviró. A gömöri hegyek között két tehervonat összeütközött. A szemafor szabadra állt, hát neki mentek egymásnak. Sajnos, emberélet is esett áldozatul. Három fűtő maradt az egymásra torlódtott kocsiromok alatt. Egyik Takács volt, a másik Berecz, a harmadikat nem ismertem. Alig lehetett szétroncsolt tagjaikat összeszedni. A hullákat behozták a városba és nagy temetést rendeztek nekik. Az üzletvezető ur vezetése alatt kirukkolt az egész hivatalnoki kar.

Még a legkeményebb szívű emberek szeméből is könnyet facsart a látvány. Látni a három szerencsétlen ember családját, elárvult apró gyermekeit a halottas kocsik után menni. De csak eltemették őket, a népek haza széledtek, haza mentek a nagy szerencsétlenségtől megtört gyászoló hitvesek is.

Mi lesz most már ezekkel?

Takácsné, ki férjének ellene mondott akkor, midőn ez a „Vasuti lapot“ megrendelte, arány-

volna ezt Mikszáth ur, de nem akarta. Mi megtesszük neki ezt a kellemetlenséget.

*

Ha egy nemzet a költészet iránt elvesztette a fogékonyságát, jele, hogy az ideális czélokért nem lelkesedik, ez pedig mindig szomorú dolog. Mert: „minden, a mi fölfelé nem hág, lefelé süllyed“, mondja Kölcsey. Már pedig, ha egy nemzet lelkében elkallódtak az eszményi törekvések, ha egy nemzet csak tengéletet folytat, ha a poézis kivesz, akár az egyéni, akár a nemzeti lélekből, az csak süllyedésnek lehet a jele.

*

Hát a magyar már olyan boldog és olyan jóllakott, hogy az eszmények kultusza rá nézve fölöslegessé vált? Hogyan? hát a függetlenségnek mai mértékével beérheti? Hát a művészetünk talán elérte a legfelső fokot, melyen felül, ha csak önmagát ismételni nem akarja, nem gyarapodhatik? Vagy talán a tudomány terén nincs tenni valónk, mikor tudományos irodalmunk nagyrészt a nyugati termékek átültetésére szoritkozik?

Hisz' a mi tudományval való dicsekvésünk nem egyéb semmi alappal nem bíró haszontalan henczegésnél s ha a nagy nyugati nemzetek tudományos irodalmára tekintünk, csak szégyelhetjük rettenetes elmaradottságunkat. Volna biz' itt elég ok, a miért megacézolozzuk törekvéseinket, de mi teljesen desperáltunk. Ez pedig ellensége minden eszményi törekvésnek.

*

Az irodalom csak az eszményi czélokkal telített időszakban virágozhatik. E czélokot a poéták tűzik ki és államférfiak valósítják meg a tömeg segítségével. A költők vezérszavak a nép előtt, mely őket nemcsak bámulja, de követi is. S ha az érintkezési pontok megvannak, a nép, az államférfiak és a poéták között, ha az eszményi czélok mind három tényezővel közösek, akkor a poéták-

lag még jól járt, mert az előfizetés után a lap-tól harmadfélezer korona kártérítést kapott. Ez talán még férjhez is megy. Lehet, hogy a vasutasokat ezentul kerülni fogja, de lehet az is, hogy újra vasutához megy feleségül és ezt — okulva a szomorú eseten — szó nélkül be fogja biztosítani három helyen.

De mit csinál az a szegény Bereczné azzal a hét árvával?

Az ő vesztését nem kárpótolja semmi, senki. Ugy tudom, hogy gyűjtést indítottak a javára. Kapott is egy pár forintot. Mi ez? Semmi. Mint egy kis nyári záporosó a végtelen homoktengernek.

*

Szomorú történetemben a morálnak nincsen elég téve, de hiába, a szeszélyes sors nem dolgozik zsinórmértékkel, mert ha ez lenne egyik műszere, akkor nem Takácsné, hanem Bereczné segített volna a kártérítéshez.

Zárszavam ezért az, hogy a vasuti igazgatóságok üdvös dolgot cselekednének akkor, ha minden egyes alkalmazottjukat — legyen az egy fő-fő minden egyéb, vagy egy szegény pályamunkás — szorítanak arra, hogy életüket, családjuk javára a lap útján vagy bármely módon, bizonyos összeg erejéig, de mindenesetre, biztosítsák.

nak soha sincs oka panaszkodni a mostoha fogadtatás miatt.

*

As a kérdés tehát, hogy ápolta-e az eszmények kultuszát a mai költői generáció, mert jogos panaszra okuk csak akkor lehet, ha ezt a feladatot betöltötték. Petőfinek, Kölcseynek, Sárosy Gyulának stb. nem volt okuk a panaszra, hogy bennük valaki lenéznék az író, vagy a politikust. Vajjon miért lamentálnak Mikszáth urék? Hisz' nekik kitűnő dolguk van. Ők nem koplálnak, mint Petőfi, Kisfaludi Károly és annyi más. Sőt isten és a Bánffy kegyelméből *nagyságos urak*. Talán ez a baj! Mert a ki a mai korban szegény pennaforgatóból nagyságos ur lesz, *az első sorban az eszményi czélokot vedli le önmagáról*. Jóllakott emberré lesz. Ám a jóllakott ember soha sem idealista, soha sem rokonszenves, soha sem megbízható. A kit pedig szeretünk és követünk, annak nemcsak eszesnek és szellemesnek, de első sorban rokonszenvesnek is kell lennie.

*

A mai írói nemzedék már nem termékenyíti a politikát, *hanem meghamisítja*. Beállított kerítőnek a hatalom számára a helyett, hogy a nemzet élére állva, felvonná vele szemben a küzdelmet. Azt hiszi Mikszáth ur, hogy ez a nemzet annyira elvakult, hogy ezt se látja?

*

Nem látja, hogy az ő tollát nem tisztán a meggyőződés mozgatja, mint a mienket, hanem a képviselőség, melynek szurkos csizmájában foglyai lettek a világ legsilányabb miniszterelnökének? Az igazi költők soha sem voltak silányok, égig magasztalói. Soha sem adták el a saját oroszlán-bőrüket takarónak. Az igazi költők nem voltak a nemzeti érzés elaltatói. Önök azok, a ki silányságnak tömjénez, az ne várja, hogy a nemzet bennük megbizzék és őket *ingyen* kövesse.

*

Az ujabbkori magyar irodalom megszűnt a magyar közélet vezérszavak lenni, mert kiveszett belőle az *önzetlenség* és ágaskodik benne a *nagyságoskodhatnomság*. Lidérczfény lett, mely a nemzetnek világít ugyan, de a melyet a gyanakvó nemzet nem követ, mert tudja, hogy abba a posványba akarja csalni, a hol ő világít. Az ujabbkori magyar irodalom nem termékenyíti a közéletet, ha nem prostituáltjává aljasodott a hatalomnak, a politikának, hogy vele dözsölhessen. Engedelmet kérünk, de a léleknek nagyfokú cinizmusa kell ahhoz, hogy valaki oly silányságot, mint Bánffy, nap-nap után égig magasztaljon s ugyanakkor Apponyit, Horánszkyt, Ugront a sárba rángassa. Kell bizonyos cinizmus ahhoz, hogy valaki a függetlenségi eszmét nap-nap után megvagdalja.

Olyan író, ki ezekre képes, mint Werner, Mikszáth, Herczeg et consortes, legfőlebb arra számíthat, hogy *szórakozásból a munkáit elolvassák*. De a nemzet magát irányítani ilyen írók által nem enged, mert *nem hisz bennök*. És ez természetes, mert azt talán Werner urék is lesznek szivesek kuncsalni, hogy az ő önzetlenségük nem ér föl egy Eötvösével.

*

A Mikszáth-Werner kompánia politikai őszinteségében a közönség egyszerűen Tamaskodik. S én számtalan embert nevezhet-

nek meg, kik annyira meggyűlöltek bennük a politikust, hogy az író sem kell nekik. És ez természetes. Olyan író, ki önmagát hiven nem adja, kinek őszinteségéhez kétség fér, ki olvasna szivesen?

*

Lesz idő, mikor a költők vezérei lesznek megint a magyarnak s ez akkor lesz, mikor megszűnnek a nemzeti érzés elaltatói lenni. Mikor a költők valamivel kevesebbek lesznek, mint silányok védelmére szerződött nagyságos urak; mikor a költők nem tehetik magukat olyan bárgyúknak, hogy egekig magasztaljanak egy olyan embert, ki nem a szellemével, hanem csak a füleivel tör az ég felé. Ha a költő majd odaáll a nemzeti eszmények szolgálatába és lelke szent tüzet nem váltja fel a nagyságos czim aprópénzére, akkor nem lesz oka panaszra. Ha majd a költők nem két-, de egy hazáért lelkesednek és nem a Tisza Kálmán-féle politikai szédelgők életét, de a hazát foglalják imájokba, — akkor a tömeg is velük imádkozik, velük lelkesedik. Mert Petőfőtől még az ostorcsapás is kedvesebb előttünk, mint mikor a Kozmás Andorok kozmás versekben a józanságunkért megmedicsérnek!

Vig farsang.

A bálók világát éljük. Alig van vége az egyiknek, már gyorsan közeledik a másik; az egyiknek mámorát csak most aludtuk ki s ime a másikhoz az elegáns meghívó már szólítgat. Elmegyünk abba is, — hogyne mennénk. Az előkelőséghez tartozik végig járni minden estélyt, minden bált és minden hangversenyt. Ugy tetszik, hogy a társadalom anyagi helyzete kitűnő. Hiszen minden mulatságról a siker superlativusaiban beszélnek. A nyomorgó falusiak ugyancsak csodálkoznak a városi emberek jóllétéén és gazdagságán. Azoknál már több helyen inség mutatkozik, itt még mulatozásra is vigan telik. Itt bizony olykor az ebéd és vacsora maradékból lakomát lehetne rendezni a népnek s a drága bor megáztatja a fehér abroszt, míg azoknak csak víz jut, vagy hitvány pálinka, melyet megdrágít először a főberlő: az állam.

Nem csoda hát, ha ilyen körülmények között a szociális eszmék mind tágabb tért hódítanak s a nép bármilyen homályos sejtelmé legyen is ezekről a tanokról — hivéül szegődik és ellensége lesz a társadalmi rendnek és az úgynevezett „urak“-nak, a mi alatt a vagyonosabb osztályt érti.

A nép a látszat után indul. Látja, hogy az „úr“ jól öltözködik, bort iszik és pecsenyét eszik, finom szivart szí és melléje nagyobb tisztességben részesül, mint ő.

Hogyan? Hiszen az izgatók azt beszélnek, hogy a nép az erő, a hatalom. Ő dolgozik, az ő keze nyomán fakad az áldás, az ő verejtékéből születik a munka minden áldása és mégis ő rongyos, ő éhes, ő szenved, tűr és nyomtalanul pusztul el, mint az állat.

A fölületes szocialisták nem látnak a dolog mélyére és nem is sejtik, hogy az egész társadalom beteg, mivel vagyoniilag ki van szipolyozva, s oda van dobva az állam minden hatósága által egy idegen molochnak, a kit vérevel kell, hogy tápláljon. És a mellett, hogy az osztrákok falánkságát sok-sok milliókkal táplálja Magyarország, még egy rossz esz-

tendő által is súlyosbodott különben is nehéz helyzetünk.

A szocialisták a külső látszat után indulnak. Nem is sejtik, hogy a míg farsanggal súlyos terhek párosulnak, a váltók egész tömege száll pénzintézetétől pénzintézetéhez s az adósságok gomba módra teremnek. Az „ur“ is szegény ember, — szegényebb, mint a falusi földműves, mert míg amaz szerény igényeit kielégítheti valahogy, emez naponta újabb terhek alatt roskadoz, s társadalmi állásának követelményeit nem bírja kielégíteni.

Az uzsora s ami ezzel egyet jelent, a zálogház igazi keresletnek örvend. A lateinerosztály minden ékszerét pénzre — és pedig igen apró pénzre váltotta s alighanem hamis ékszer csillog a bálba, mivel a valódi pénz adott a zálogház, hogy legyen vacsorára való a bálba.

A vig farsang, a vig lakoma, — a farsangi dáridók sokba kerülnek és sok pénzt emésztene fel, amit bizony a szegény társadalom nem bír. Rendes körülmények között is a tisztviselőnek alig jut ki a pénze a mindennapi kenyérre. A családos ember pedig éppen nagy szükséggel küzd naponta. Tévedés tehát azt hinni, hogy az ugynevezett uri osztálynak briliáns helyzete van, mert ez igényeihez mérten tán nyomoruságosabb helyzetben van, mint maga a nép.

A vig farsang pedig fokozza a szükségét, súlyosítja a terheket s így a két szűkítő-osztályt a közös sors összébb vonhatja. És ekkor következik be az idő, midőn a szocialis eszmék mindkét osztálynál tért nyernek s ezzel a társadalmi forradalom küszöbére jutunk.

Nem kell tehát azt hinni, hogy a vig farsang jó és dus helyzetet jelent. A vig farsang a szomorú farsang álarcza csupán, mely alatt az elszegényedett társadalom végső erőlködéssel küzd a nyomorral, a mely már a közelben ólálkodik.

Gazdasági oktatás: munkára nevelés.

Irta: *Köszeghy István.*

Daczára annak, hogy Magyarország földművelő, tehát *gazdálkodó* állam, mégis a *gazdasági oktatás*, mely kiválólag ezen speciális cél szolgálataiban állana, legjobban el van hanyagolva. Csak napjainkban, midőn már a földművelő népet egy *válság* fenyegeti, kezdenek napjainkban e kérdéstről komolyan gondolkodni és a századok mulasztásait egyelőre a *gazdasági ismétlő-iskolák* gyors és minél nagyobb számban felállításával akarják helyrehozni.

Addig is, míg e szép terv testet ölt, de mivel minden községben nem létesülhet a gazdasági ismétlő-iskola, a falusi nép gyermekeit úgy elméletileg, mint gyakorlatilag a *gazdálkodás elemeibe* bevezetni, a népiskola feladata marad. És méltán, mivel különösen a falusi iskolák tanulóinak életszükségletei a köteleességé teszik a tanítónak, hogy a népiskola felső osztályaiban és különösen az ismétlő-iskolában tanítványait a *gazdálkodás* minden ágában oly ismeretekkel és képességekkel lássák el, melyeknek segítségével mint leendő földművesek a talaj okszerű kihasználását, a növények helyes megválasztását, a termények értékesítését tudatosan eszközölhessék.

Ehhez azonban elsősorban szükséges, hogy maga a *tanító* legyen tisztában e dolgokkal. Azt pedig nem mondhatjuk, hogy az a képezdéből kilépő tanító kész gazda, mivel a

tanítóképzőben a gazdaságtanból nyújtott ismeretek és gyakorlatok csak alapul szolgálhatnak a *gazdálkodáshoz*, tehát ő a *gazdaság* minden ágában további önképzésre szorul, melyet a gyakorlati élet, vagy a *gazdasági tanfolyamok* nyújtanak neki.

De nézzük csak a földművest! Miről panaszkodik?

Ha jó termés van, akkor nincs semmi ára a búzának, alig érdemes a munkára, mert a verseny az árakat mindig lejjebb nyomja; ha pedig rossz termés van, akkor jó ára van ugyan a búzának, de nincs mit eladni, élnie kell a termésből és vetőmagnak is alig marad. Hogy mi lesz mindennek a vége, a jó Isten tudja!

De más oka is van a nem boldogulásnak; a *célszerűtlen gazdálkodás*, a mi a hiányos iskolai képzés eredménye; főleg az, hogy nem tanítjuk a népet *gazdálkodni*.

Nézzünk be csak egy falusi *gazdálkodó* ember udvarára, milyen állapotokat fogunk ott találni! Az egész udvar egy szemétdomb. Uralkodó plánéta a rendetlenség; semmi sincs a rendes helyén. A trágyalé — a földműves „folyékony aranya” — nagy tavakat alkot az udvaron, sok helyen pedig kifoly az utcai árokba vagy patakba, melyből a házi állatok isznak. A gazdasági eszközök alkalmatlanok és ugyancsak rossz állapotnak örvendenek; az istálló alacsony ablak-talan, célszerűtlen beosztású és tisztátalan. Hát a lovak? Szegények! Oly gyengék, hogy alig bírják fölemelni bánatos fejüket és oly soványak, hogy csipőjükre tarisznyát lehetne akasztani. A lakó-szobáról nem jó beszélni se. Rétápolás nem létezik és hogy megy a földművelés? Nem jó ezeket nézni! Ilyen állapotok uralkodnak a legtöbb helyen.

Hiányzik a *szakosított tudás*, a mit csak a földműves, vagy helyes alapokra fektetett *gazdasági ismétlő iskola* fog eredményezni. Igazán csodálatos, hogy minden pályán évekig tanítják, képezik az illetőt, csak a földművelőről felejtkeznek meg! Ő róla felejtélezik, hogy érti a maga szakmáját. Különös! A melyik falusi gyermeket nem tanítják vagy a melyikkel nem tudnak sem mire menni, arra rámondják: „seba, jó lesz parasztnak” és ezzel képesítették földművesnek.

Mennyi mindenféle *szakiskola* van, csak *földműves-iskola* van kevés. Iparostanonc-iskola van, kereskedelmi tanonc-iskola van, csak éppen a serdülő földműves fiúkról felejtkeznek meg. Alig van az országban 10 ilyen speciális földműves iskola. Pedig a földműves nép szeretne tanulni, haladni minden oly intézmény iránt, mely érdekeit van hivatva előmozdítani, élénk érdeklődéssel viseltetik és kész érte áldozni is. Legközelebbi példára a létesítendő gazdasági ismétlő iskola eszméje, mert ime mit látunk? Azt, hogy a nép mindenfelé a legnagyobb érdeklődést tanúsítja iránta. Épületet, pénzt, földet adományoznak létesítésére. Igen, mert tudják, belátják, mily nagy hasznót fog ez eredményezni a földművelés terén, ha nemes céljának megfelelőleg tervezetét keresztül viszik.

A földművelő nép *gazdasági szakoktatása* igen fontos, azért nőtte ki magát eminens kérdéssé. Nem is csodálkozhatunk ezen kedves ügybarátain, ha tudjuk, hogy Magyarországon 26 millió hold föld van a földbirtokosok és parasztgazdák kezén. És mégis hol vagyunk? Csaknem ott, hol 2—3 évtizeddel ezelőtt voltunk. Nemcsak a kisebb, hanem az 50—100—200 holdas parasztgazdák és nem bírván kellő szakismerettel. *okszerűtlenül* — apáiktól eltanult *kezdetleges módon* — művelik földjeiket.

Szólok mostan a gazdasági oktatáshoz tartozó fa- és gyümölcsenyésztés előmozdítását célzó *kertészkedésről*, vagyis *faiskoláról*.

Bár az 1868-iki népoktatási törvény és számos miniszteri rendeletek a község köteleességé teszik a *faiskola* alakítását, mégis sok helyen nincs még most sem *faiskola*. Pedig egy szép *faiskola* áldás, egy tanító, mint a népre nézve. Ami eddig is tör-

tépt, az az állam áldozatkészsége mellett az ügy érdekében buzgólkodó tanítóság érdeme. De ha a tanító megteszi e téren a magáét, nem is marad el annak jutalma, sem anyagilag, sem erkölcsileg; mert midőn a szép nemes fajok gyümölcsöt hoznak, mely értékesítettik, vagy mint oltványok jó áron eladatnak, ugyanakkor nemcsak a maga, hanem a nép anyagi boldogulását is elősegítette, melyért a hála el nem maradhat.

A *faiskola*, melyből szükségletét fogja szerezni nagy korában is a tanuló, mindig egy *összekötő kapcsolatot* fog képezni az iskola és az abból kikerült nemzedék között. Alakítsunk tehát kedves kartársaim *faiskola-kerteket*, *kertészkedjünk*: tanítsuk meg az ifjuságot az oltás nemeire, a föld kellő megdolgozására, felhasználására és a termékek értékesítésére. Az iskolából kilépő növendékek adjunk jutalmul vagy emlékül egy pár nemesfajú oltványt, hogy a néppel a gyümölcsfatenyésztést megkedveltessük, ajándékozzunk az érdeklődőknek egy egy szép oltványt a község *faiskolájából*, gyümölcsöseikben nézzünk szélylyel és adjunk jó tanácsot, szíves felvilágosítást, ha egyben-másban a nép hozzánk fordul.

A népiskolában a gazdasági oktatás és kertészkedés természetesen nem lehet *önkéntes*, hanem csak eszköz a *gazdálkodás és kertészkedés*, de kiváltképpen a *munka* megkedveltetésére. Jól mondja Fichte, a híres német bölcsész: „*Munkára munka által kell nevelni!*”

Távol áll tőlem tehát az a gondolat, hogy az elemi iskolákat *gazdasági szakiskolává* kívánjam átalakítani. A világért sem! Céltom ezek által *munkára nevelni* és növendékeim munkásságának irányt adni, főleg pedig értelmes, szorgalmas munkásokat nevelni, kik között az elégedetlenség nem talál ott-hont és nem lelnek termékeny talajra a *socialis és anarchikus eszmék*, melyek a tudatlan és lusta munkást rossz utra csábítják.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** *Zelenka* Pál ev. püspök tegnap este titkárával együtt Kassára utazott. A vasuti pályaháznál *Csikó* János lelkes üdvözölte a kitűnő főpapot, ki azután az egyházkerület több papjával *Lőcsére* utazott, hogy a nagy mecenás, *Hermann* Gusztáv temetési szertartását végezze. — *Kubik* Béla országgyűlési képviselő több napig városunkban időzött.

— **Katonai segély.** *Feilitasch* szabolicsvármegyei főispán a tegnapi napon távirati uton arra kérte *Fabini* Lajos kassai hadtestparancsnokot, mikép a lázadók megfékezésére *Kis-Várda* és *Kárász* községekbe 1—1 század, *Pap-Döghe* községbe pedig fél század gyalogságot rendeljen. A hadtestparancsnok a kérelmet még a mai napon teljesítette s a *Miskolc*-zon állomosozó 10. honvéd zászlóaljából küldte ki a megfelelő készültséget.

— **Borsodvármegye** a kassai ereklyekiállításán részt vesz. *Szemere* Bertalan 1848/49. miniszter életnagyságu arczképét, melyet *Klimkovic* Béla festett, a vármegye kiállítja, továbbá egy *nemzetőri zászlót*, mely a pákozdi csatában szerepelt.

— **Miskolcziak mozgalma.** A kassai ereklyekiállítás miskolczi-vidéki bizottsága a kassai nagy választmány néhány tagjának jelenlétében *Miskolc*-zon ülést tartott. Az ülésen megjelentek dr. *Tarnay* Gyula alispán és *Soltész Nagy* Kálmán kir. tan. polgármester is, a kik megígérték, hogy a kassai ereklyekiállítás érdekében minden lehetőt el fognak követni. *Soltész Nagy* Kálmán polgármester pedig megígérte, hogy a hazafias ügy támogatására falragaszok útján fogja felhívni a közönséget. A vármegye és város levéltárában levő összes, a dicső szabadságharczczal vonatkozásban lévő tárgyak az ereklyekiállítás céljaira átengedtetnek.

— Szabadságon. Gallovich István kir. aljárásbíró szabadságon van s ez idő alatt Ferenczi Géza törv. jegyző helyettesíti.

— A kir. törvényszéknél Szűcs Lajos nyugalmomba vonulása folytán üresedésben levő bírói állásra a pályázat kiíratott. Erre az állásra dr. Szűcs Zoltán kir. aljárásbíró fog kinevezettni.

— Őriási népcsődület volt tegnap este hat órakor a Schwartz Mór órás és ékszerész üzlete előtt. Ennek a csődületnek az volt az oka, hogy a rendőrség az üzlet helyiségében nyomozatot tartott és — bámulatos eredménnyel! Az összes elveszettnek hitt ékszereket megtalálták egy régi óra háta mögött, ott az üzletben. Miután a dologból senkinek semmi kára nincs, az önlopás pedig büntetendő cselekményt nem képez, Schwartz Mórt azonnal szabadlábra helyezték. Megjegyzendő, hogy Schwartz Mórnét még kedden este helyezték szabadlábra.

— Megyei közgyűlés. Borsodvármegye törvényhatósága báró Vay Elemér főispán elnöklété alatt hétfőn, a hó 14-én délelőtt 9 órakor rendes közgyűlést tart, mely alkalommal a szolgabíróválasztáson kívül több érdekes és fontos tárgy kerül napirendre.

— Halálozás. Bársony János városi tisztügyész, pártunk érdemes alelnökét újabb gyász és veszteség érte. Csak néhány hete még, hogy szeretett nőtestvérét veszítette el, most édes anyját ragadta el a kéréhetetlen halál. Az elhunyt, tiszteletreméltó nő egyike volt ama ritka jó anyáknak, kiket példányképpül küld e földre az isten. Jóság, vallásosság és szeretet voltak a főerények, melyek környezetére a boldogság napsugarait árasztották. Mérhetetlen tehát az a bánat, mely az ő elmulása miatt gyermekei és unokái szívében támadt. Méltó a köny, mely a a jó édes anya kihült poraira hull. A veszteség mély fájdalmát csak is az enyhítheti, hogy a gyászban és bánatban városunk intelligens-közönsége résztvevő szívvvel osztozik. Temetése ma délután lesz. A család által kiadott gyászjelentés a következő: Alólirottak a magok, valamint számos rokon nevében is mély fájdalommal tudatják, a gyöngéden szerető anya, nagyanya, anyós és jó rokon özv. Bársony Jánosné, szül. Stanga Mária asszonynak f. évi február hó 10-én a halotti szentségek ájtatos felvétele után, 78-ik évében történt csendes elhunytát. A megboldogult földi része f. hó 12-én délután 4 órakor fog az Alsó-Papszer-utca 19. sz. házból a mindszei róm. kath. sirkertbe az anyaföldnek átadatni, az engesztelő szent miséldozat pedig f. hó 14-én délelőtt 9 órakor fog a mindszei plébániai templomban az Egek urának bemutatni. Miskolcz, 1898. február hó 10-én. Áldás és béke virasszon az áldott jó anya porai felett! Bársony Mária, Bársony János, mint gyermekei. Mohilla Ernő, Mohilla Rezső, Mohilla Károly, Mohilla Gusztó, mint unokák. Mohilla Károly, mint vő.

— Elhunyt tanuló. A polgári iskolának megsiratott halottja van. Egyik kedves és jeles növendéke hunyt el. A kiadott gyászjelentés így hangzik: Alólirottak az összes rokonság nevében is megszorodott szívvvel jelentik, hogy felejtethetetlen gyermekük, illetve jó testvérük Schvarcz Palika I. polg. oszt. tanuló f. hó 10-én éjjel 1 órakor, életének 11-ik évében, hosszú és kínos szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 12-én, délután 3 órakor fognak Alsó-Szirma-utca 76. számú gyászszobából, az ág. ev. hív. szertartásai szerint a mindszei ág. ev. temetőben örök nyugalomra tétetni. Miskolcz, 1898. február 11-én. Áldás és béke lengjen hamvai felett! Schvarcz Károly és neje, szül. Weber Mária, mint szülők. Károly, Gyula, Erzsébet, Béla, Géza, Mariska, Irma, Berta, mint testvérek. Schvarcz Jakab és neje szül. Goldbecher Rahella mint nagyszülők.

— Dalestély. A diósgyőri vas- és acélgépgyár alkalmazottainak dalárdája márczius hó 15-én nagyszabású dalestélyt rendez.

— A mai bál. A miskolczi könyvnyomdászok bálja ma este lesz a „Korona” dísztermében. A bál, mint az előjelekből és hangulatból ítélhetjük, sikerült lesz.

— Multság. A sajtó-szentszéki ifjúság február hó 19-én a „Zsodoma” vendéglő helyiségében táncvigalmat rendez a létesítendő korcsolya-egylet alapja javára.

— Műkedvelői estély. A m. kir. államasutak új-miskolczi osztálymérnökségének altiszti kara ma, azaz 1898. évi február hó 12-én, szombaton, Miskolczon, a Szeles utcai új községi iskola nagytermében táncszal egybekötött zártkörű műkedvelői estélyt rendez. Kezdeté fél 8 órakor. Miután az estély családias jellegű, a hölgyek tisztelettel kéretnek, hogy minél egyszerűbb ruhában szíveskedjenek megjelenni.

— Próba-bál. Révész Imre, a kedvelt táncztanító növendékeinek próba-bálja a hó 21-én fog megtartani a Seper-szálloda nagytermében. Nagy érdekességet fog kölcsönözni az a körülmény, hogy tizenkét új tánc fog bemutatni. A próba-bál iránt nagy érdeklődés nyilvánul s a hangulatból ítélve, átgatott és fényes lesz. Tisztelettel felhívja fenti táncztanító a t. érdeklő szülőket, kik tanítása sikeréről meggyőződni akarnak, hogy a rendes tanórákat hétfőn vagy szerdán 7—9-ig b. látogatásukkal szerencséltessek.

— Farsangi naptár. A városunkban tartandó multságok, ünnepélyek és hangversenyek sorrendje a következő:

Február 12-én: A könyvnyomdászok táncvigalma a „Korona”-szálloda dísztermében.

Február 20-án: A miskolczi mezőgazdák társas-egyletének bálja a Koronán.

Márcz. 5-én: Kinsky-bál a „Korona”-szálló dísztermében.

— Az iparos ifjúsági egylet választmánya e f. hó 13-án vasárnap délután fél 3 órakor rendkívüli ülést tart. A tanácskozási tárgyai: 1. A számvizsgálók jelentése a múlt évi pénztári számadás és a f. 1898. évi költségvetés tárgyában. 2. Pfliegler J. Ferencz számlája. 3. Titkár jelentése a könyvtár megvizsgálásáról és ezzel kapcsolatosan az egylet jövője feletti intézkedés. 4. A tekeasztalok átalakítása s javítása tárgyában tett intézkedések bejelentése. 6. A közgyűlés határidejének megállapítása.

— Színházvizsgálat. Színházunkban tegnap délután tartották meg a tűz- és közbiztonsági vizsgálatot, melynél jelen voltak Horváth László tűzoltó-főparancsnok, Soltész Nagy Albert vezérigazgató, Horváth Károly rendőralkapitány, Adler Károly városi főmérnök Kerekes Kálmán színház-felügyelő. A bizottság a színházat úgy tűz-, mint közbiztonságilag rendben találta.

— A vicinális. Évek óta szóbeszéd tárgya az a tusa, mely a vicinális vasut nyomán Szaffka Pál miskolczi közjegyző és Miklós Gyula volt borsodi főispán között támadt. Szaffka akkor család s egyéb büntetendő cselekmények miatt fenyítő feljelentést tett Miklós Gyula ellen, de hiába. A törvényszék, a tábla, a kuria nem látott büntetendő cselekményt az ex-főispán viselt dolgaiban s Szaffka feljelentését három fórum minősítette büntető eljárásra alkalmatlannak. A kuria is így határozott. S most Miklós Gyula rágalmazás miatt feljelentette Szaffka Pált, a ki őt a bíróságok előtt csalással vádolta. A feljelentés a budapesti ügyészséghez került, a hol azt az indítványt terjesztették a vizsgálóbíró elé, hogy szerezze be mindazokat az iratokat, a melyekben Szaffka vádját támogató bizonyítékok foglaltatnak, mert az iratok tartalmának megismerése nélkül az ügyészség Miklós Gyula panasza tárgyában indítványt nem tehet.

— Tűz. Szerdán este tűz pusztított a Szent-Anna-utcán, a hol egy szalmafedelt ház hamvadt el.

— Elveszett. Egy gyöngyházzal kirakott látcső szombaton este elveszett a színházról

a zsolczi kapuig. A megtaláló illő jutalomban részesül Bátorffy Ferencz úrnál Zsolczi-kapu 16. szám.

— Egy finom dió-torta egy korona. Kifűtő friss apró teasütemény 1 klg. 2 frt, francia praliné 1 klg. 2 frt, valódi udvari cognac 1 próbatívog 1 korona, kapható: a Megay cukrászdában és annak főközléteben Erzsébetnél, a gőzfürdővel szemben.

— Alapos oktatás felnőtteknek! Az egyszerű és kettős könyvvitelt kereskedelmi levelezés és számvetést, szép-és helyesírást, valamint a váltóismét a legújabb gyakorlati és könnyű felfogású tanmódszerem alapján minden írástudó nálam, úgy magyar, mint német nyelven a legrovidebb idő alatt alaposan megtanulhatja. Sproncz Dávid, néptanító. Lakik: Kis-Hunyad-utca 64. sz.

Értesítés.

Az érvényben lévő építési szabályrendeletnek 14. § a, mely az építési engedélydíjakról szól, a mai közgyűlésben a 12/898. képv. számú határozat szerint módosítottán; az ezen módosítást tartalmazó 12/898. képv. közgyűlési határozat e f. 1898. évi febr. 8-tól márczius 10-ig a közigazgatási igazgatói hivatalban 30 napi közszemlére kitétetik, a hol is az a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető és ellene felebbezés adható be.

Kelt Miskolczon, a városi képviselő testületnek 1898. febr. 1-én tartott közgyűléséből.
Soltész, polgármester. Diószeghy, v. főjegyző.

Hirdetmény.

Miskolcz város területén létező lovak, kocsik és szekerek összeírása és osztályozása a nagyméltóságú magy. kir. honvédelmi miniszterium rendeletével elrendeltetvén, figyelmeztetnek a ló-, kocsi- és szekértulajdonosok, hogy lóállományukat, kocsijokat és szekereiket (még az ökrös-szekereket is 1898. márczius 1-ig terjedő idő alatt a hivatalos órákban a katonai-ügyosztályhivatalban bejelenteni annyival inkább kötelességüknek ismerjék, mert annak elmulasztása esetén minden ló, csikó után 10 forintig terjedő bírsággal fognak büntetettetni és lovaiknak utólagos bejelentésére fognak köteleztetni.

A bejelentés kötelezettsége a hivatalos személyek által hivatali célból, továbbá a postaszállításra használt lovak kivételével minden, tehát a tanyákon lévő lovak és szekerek tulajdonosaira is kiterjed.

Miskolcz, 1898. febr. 2-án.

Lukács, v. r. főkapitány.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos.

Ruttkay Menyhért.

Kiadó

Szemere-u. 11. sz. házban
azonnal vagy május 1-től:

1. Egy kisebb műhely asztalosok, esztergályosok stb. iparosok számára.
2. Egy istálló egy, két, vagy három ló számára kocsiszínnel vagy anélkül.
3. Egy pinczelakás és raktár.

Értekezhetni a háztulajdonossal az első lakásban.

A legdivatosabb ruhakelmék már megérkeztek!

Van szerencsém a n.-érd. közönség szives figyelmébe ajánlani korszerűen berendezett

férfi-szabó-üzletemet,

a hol a legdivatosabb férfi-ruhák kiváló finom angol és hazai kelmékből jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.

A tavaszi idényre a legújabb divatu eredeti angol kelmék nagy választékban érkeztek.

Szives megbizását kérve, maradok tisztelettel:

Fischer Jónás, Kronovitz F.,
üzletvezető férfi-szabó
Deák-utca, színház-épület.

Kávéház-megnyitás.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a **Széchenyi-utczán 124-ik számú házban levő, volt Bokk-féle**

kávéházat

átvettem, a mai kornak megfelelően átalakítottam és azt

szombaton, február hó 12-én megnyitóm.

A n.-é. közönség szives látogatásáért esedezik:

Frank Menyhért

kávés,
a „Korona-szálloda” volt kávéházi
főpinczére.

TANONCZUL

fölvétetik

egy miskolczi, jobb külsejű fiú

KOHN EDE

nagykereskedőnél.

10310 sz.
1897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Küröz Jakab végrehajthatónak, Veres István és Tsa végrehajtható elleni 76 frt 42 kr. követelés és járuléka iránti ügyében, a miskolczi kir. törvényszék területén lévő, 1. a lászólófalvi 71. sz. tjk. a. 1. rsz. 62. hr. 65. nsz. Juhász Zsuzsánna, Klára és János nevére jegyzett ház, udvar és kertre 276 frt. 2. u. e. tjk. a. 2. sz. 161. hr. a. foglalt, a safrányos dűlőben levő egész szőlőre 238 frt. 3. u. e. tjk. a. 3. sz. 178. hr. a. foglalt aszalós dűlőben levő egész szőlőre 178 frt. 4. u. e. tjk. a. 4. sz. 184. hr. a. foglalt, az aszalós dűlőben levő szabad szőlőre 156 frt. 5. u. e. tjk. a. 5. sz. 309. hr. a. foglalt, a Pikó dűlőben levő szőlőre 110 frt. 6. u. e. tjk. a. 6. sz. 371. hr. a. foglalt, bekevelési dűlőben levő pinczére 20 frt. 7. a lászólófalvi 72. sz. tjk. a. 1. sz. 61. hrsz. a. foglalt Juhász Zsuzsánna, Juhász János és neje, Tóth Johanna nevére jegyzett üres szellér házhelyre 140 frt kikiáltási árban és pedig az 1—7. sz. a. jelzett ingatlanokra a vghajtási törv. 156. § alkalmazásával az alábbi fels. mell. az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi február hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor** Lászólófalva községében tartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1897. november 17-én.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Sebe Alajos,
kir. trvszéki bíró.

Árverési hirdetmény.

GUTMAN JÓZSEF magán-zálogintézete (Széchenyi-utca 96. szám Braunfeld Sándor üzlete tőszomszédságában) közhírré teszi, hogy a nála zálogban lévő és már elévült zálogtárgyak: arany-ékszer, értékpapír és különféle ingóságok

**1898. február hó 24-én,
d.-e. 9 órakor**

nyilvános árverésen eladatnak.

Egyszersmind figyelmeztetnek a zálogtulajdonosok, hogy a fenti időpontig zálogtárgyaikat **kiválthatják.**

Egyidejűleg ajánlom üzletem a kölcsönt igénylő közönség b. figyelmébe.

Üzletem reggeli 7 órától esti 7 óráig áll nyitva a t. közönség rendelkezésére.

Az üzlet szombaton is nyitva.

Miskolcz, 1898. február 10-én.

GUTMAN JÓZSEF,
magán-zálogháztulajdonos.

Kiadó lakás.

A régi posta-utca 23. sz. alatt két utczai szoba, esetleg három szoba, előszoba, tágas világos pincze, éléskamara

május elsejétől

kiadó.

Értekezhetni ugyanott.

Nagy kerékpárraktár a világ leghiresebb kerékpár-gyáraiból.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt sportkedvelő hölgyek- és urakkal tudatni, miszerint

folyó hó 15-én a „Korona” földszinti nagytermében állandó kerékpáriskolát nyitunk.

A tanítást a legújabb mód szerint, szakképzett tanító teljesíti.

A tanítási díj óránként és személyenként 50 kr.

Tanítási idő naponként délelőtt 11-től 12 óráig, délután 3-tól 5 óráig; egyesek kívánságára azonban külön tanóra is rendelhető.

Felvételi jelentkezéseket központi irodánkban **Széchenyi-utca 18. szám,** vagy a tanórák alatt a kerékpáriskolában **„Korona”-szálloda,** kérünk. A bejelentések posta és telefon útján vagy személyesen is eszközölhetők. Fáradságot és költséget nem kimelve, Miskolcz város és Borsodvármegye művelt közönségének egy modern, kényelmes kerékpáriskolát nyújtunk, a **testet edző, egészséges és élvezetes kerékpározás megtanulására.**

Kérjük a mélyen tisztelt sportkedvelő közönséget, méltányolja törekvésünket és szerencsétlenül b. pártfogásával.

Kiváló tisztelettel

SCHWEITZER TESTVÉREK

kerékpárok és varrógépek nagy raktára.

Minden rendszerű varrógépek, családi és ipari használatra.

Nagyobb ipartelepre alkalmas!
Kazinczy-utca 13. sz. ház
május hó 1-től
több évre kiadó.

Értekezhetni:

Katona József

festő- és rőfös-üzletében.

13610. sz.

1897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Grosz Zsigmond végrehajtatónak Paxy László végrehajtást szenvedő elleni 333 frt követelés és járuléka iránti ügyében, a miskolczi kir. törvényszék területén levő 1. a ládházi 36. sz. tjkvben a 71-2. sz. 47., 62. hrsz. a. foglalt Paxy Miklós, Paxy Sándor, Paxy András, Paxy Dániel nevére jegyzett belső- és kertre a végrehajtási tv. 156. §-a alkalmazásával 28 frt; 2. a nyéki 42. sz. tjkv. a. 1. r. 260. hrsz. a. foglalt Paxy H. János, Grosz Zsigmond, Paxy Dániel, Paxy Sándor, Paxy András, Paxy László nevére jegyzett a fel-barkócszás dűlőben levő szántóra a végrehajtási tv. 156. §-a alkalmazásával 48 frt; 3. a nyéki 63. sz. tjkvben a. 1. sz. 73/b hrsz. a. foglalt ingatlanból a Paxy Lászlót illető jutalékra 166 frt; 4. a nyéki 68. sz. tjkvben a. 1. sz. 10., 4. hrsz. a. foglalt barczás alja dűlőben levő s a Paxy Lászlóról Turi Zsuzsánára, erről pedig a b 35., 36. sz. bejegyzések szerint Paxy Miklós és neje Horváth Zsófiára háramlott szántóból jutalékokra 122 frt; 5. a nyéki 100. sz. tjkvben a. 1. sz. a. 73/a hrsz. a. foglalt a barkócszás-alja dűlőben levő szántóból Paxy Lászlót illető jutalékra 26 frt; 6. a nyéki 108. sz. tjkvben a. 1. sz. hiv. hrsz. a. foglalt a Paxy László, Sándor, András és Dániel nevére jegyzett egész szőlőre a végrehajtási tv. 156. §-a alkalmazásáról 88 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi április hó 1-ső napján délelőtt 9 órakor**, Nyék község házában megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1898. évi decz. 28-án
A kir. törvényszék mint tlkv. hatóság.

Sebe Alajos, kir. trvszéki bíró.

A BENSON-féle tapasz

következő betegségeknek és bántalmaknál használható állandó sikerrel: **csipőfájás, idegfájdalom, helybeli csúz, hátszaggatás, hátyöngesség, hátgerinczbántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások, idegbántalmak, az ízületek bénasága** stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr., a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 75 kr.

Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható **Miskolczon Balog József, Baruch Gyula, Rácz Jenő és Szabó Gyula** dr. gyógyszerész uraknál.

A Miskolczi Takarékpénztár

LIII. évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1898. február hó 27-én délután 2^{1/2} órakor

tartja meg saját helyiségében, melyre a t. részvényes tagok tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének tárgyalása.
2. Számadások megvizsgálása, mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó intézkedés.
3. Egy igazgatósági, 4 felügyelő bizottsági tag választása és a választmány kiegészítése.

Kelt Miskolczon, 1898. évi január hó 28-án.

A Miskolczi Takarékpénztár igazgatósága.

* A felügyelő bizottság által megvizsgált vagyon, mérleg, nyereség- és veszteség-számla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető.

Dr WAGNER és TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG.

BUDAPEST
IX. TINYÓDY-UTCA 3.
(a Gizella malom mögött.)

SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE és ELLÁTÁSA.

SÖR és BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLÉKEK.

FÉMONTÓDE
ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTÉZET.

FOLYÉKONY SZÉNSAV
KÉTES ÁRJEJZÉK INGYEN ÉS BERMENTÉSEN

99% ón és forv. betelítifon

Neumann József

tűzifa- és kőszénüzlete Miskolczon, Vay-út 9. szám alatt,
ajánlja kitűnő minőségű

kazinczi darabos kőszénét házhoz szállítva 100 klgként 65 kr.
kazinczi kőszén a miskolcz-gömöri állomáson
levő raktárban 100 klgként 57 kr.
I. osztályú tölgy hasábfa 1 kocsi (2 méter) 5 frt 10 kr.
I. osztályú bükk hasábfa 1 kocsi (2 méter) 5 frt 60 kr.

Megrendelés fölvételi helyek Miskolczon:

Nagy Miklós úr csemege- és fűszerüzlete Városháztér, **Békefi Andor** úr csemege- és fűszerüzlete Széchenyi-utca és **Goldstein Mór** úr Király-utca 4-ik szám.

Porosz-kőszén házhoz szállítva 100 kg. 1.50 kr.

Kitűnő minőség- és teljes súlyért szavatol:

Neumann József.